

DRUŽINSKI PRIJATELJ

POUČNO-ZABAVNA ILUSTRIRANA PRILOGA „ZARJE“.

— Izhaja vsako drugo soboto —

Majnik.

(Spevala M.)

Danes zopet naj zapojem,
to povelje sem dobil,
no pa bom tako po svojem,
kakor da bi p' vec bil.

Majnik mesec nežnomili
prišel zopet je do nas,
bomo se ga veselil,
dokler traja njega čas.

Vse najlepše cvetke zbrali
bomo v venec prekrasàn,
Tebi, Materi ga dali
in zapeli klic glasàn :

„Ti, Marija vzemi venec,
ki prinašamo ga v dar,
naj Te ljubi vsak Slovenec,
Tebe naj časti vsekdar“.

Prepozno...

(Družinska sličica.)

Prišla je zopet zaželjena pomlad. Travnike pokriva zelena odeja. Tuintam zagledaš cvetko v zeleni travi. Drevje sadno že kinča rudeče in belo cvetje. Radostno zre oko človeško vso to krasoto narave. Ali še bolj ti navdušuje srce veselje ko rano v jutru slišiš veselo pritrkovanje zvonov, ki vabijo zemljana k vstajenju Izveličarja. Povsod vidiš praznično oblečene ljudi, ki hitijo v cerkev k veselemu „alleluja“. Človek, ki zre vse to vrvenje, meni, da na svetu kraljuje povsod le sreča in veselje. —

Ali vara se.

Nizdoli v kraju za mestom, v bornem stanovanju, v mali sobici ali bolje rečeno v podzemski kleti, leži na stari podrti postelji, mlada izmu-

čena ženska. Pri postelji sloni njena mala hčerka. Iz upadlih lic in razmršenih lasi vidi se, da je še mlado in nežno bitje že dokaj pretrpelo. — Leto je ravno minilo, ko je mlada žena zapuščala hišo, v kateri je vživala srečne dni mirnega zakonskega življenja. Ali kakor se večkrat dogaja v življenju, so skušali tudi tu zlobni jeziki vsejati nemir v družino. Dosegli so s tem, da je morala nedolžna soproga zapustiti svoje domovje in se udati največji revščini in bedi.

Deklica je milo pogledovala na svojo trpečo mamico. Iz njenega pogleda si čital, kako vroče ljubi svojo mater. Nakrat se je stresla. S prosečim glasom jo nagovorila:

„Mila moja mamica, dovolite mi da danes — dan velike noči pojdem k očetu in prosim, da se naju usmili. Povedala mu bodem, da ste bolna in da nimave kaj jesti. Gotovo bode ganilo to njegovo srce ker se bode slatko spominjal, kako smo v preteklih letih praznovali skupaj srečno veliko noč!“

Mati je pogledala sočutno svojega otroka. Debela solza ji kanila iz očesa, in mesto odgovora je stisnila razmršeno glavico na svoje srce, in globok vzdih se je izvil iz njenih prsi.

Deklica je stekla ne čakajoč odgovora naravnost v stanovanje svojega očeta. Rahlo je potrkala na vrata ali grobna tišina je vladala v hiši. Potrkala je v drugo, v tretje. In ko ni vdobila nikakega odgovora je odprla vrata in vstopila. Pri mizi je sedel mož, z dlani podprto glavo zrl pred se zamišljeno. Vstopivšega otroka še zapazil ni. Zato je sirotica hitela k njemu, vrgla se na kolena in ga z milim glasom prosila: Papa moj ljubi, usmilit se naju, mamica leži bolna in nimave kaj jesti. Odpustite nam saj danes, ko celi svet odpušča“.

Ali krutega očeta ni ganila prošnja jadnega otroka, pahnil ga je od sebe in srdito pokazal mu vrata.

Jokaje je zapustila hčerka očetov dom in hitrimi koraki letela proti stanovanju svoje drage mamice. Ali joj — kaj pomeni to! Okoli postelje je stajala zbrana množica — njena mamica je vmirala!

Deklica je planila k postelji, zagrabila velo roko matere in milo zastokala! Še en pogled in dozdevalo se ji je, da prihajajo iz ust nerazumljive besede:

„Po očeta!“

Molče je gledala deklica svojo mater, hotela ji je povedati, da je bila ravnokar pri njem in kako da jo je neusmiljeno spodil. Ali naenkrat se je premislila z urnim koraki zbežala zopet k očetu. Skočila je v stanovanje. Ali glej! Sedaj jo je oče milo pogledal, gotovo je obžaloval kruto ravnanje napram lastnemu otroku. Deklica ga je skoro ježno pogledala in ihteče spregovorila:

„Mamica — vmira!“

Ko je on to zaslišal, se je stresel po vsem životu, prijel naglo otroka za roko in kakor besen letil proti kraju, kjer je končavala njegova žrtev. Prišel je do hiše ali prepozno. — Ona je bila že mrtva.

V tujino.

(Črtica, pisala M.

„Mrzel veter tebe žene
drobna ptičica od nas“.

I.

Zapihale so jesenske sape in listje po gozdovih je zašumelo. — Kakor človek, ki je blizu smrti, spreminja barvo, tako je zrumenelo in zbledelo košato drevje. Zapihale so vanj mrzle jesenske sape . . .

Ptičke selivke so se pripravljale, da odlete v južne kraje. Obletavale so poljane in dobrave. — Poslavljal se od svojih gnezdov, dvigale se v zrak in zopet spuščale k tlom, kakor da jim je težko zapustiti tukajšni dom.

Zavela je ostra burja. Nežne pevčice je niso bile vajene. Oh, kako so trepetale in drhte. Sedaj se niso več mogle obotavljati. Mrzel veter jih je podil od nas. Zimskih kožuhkov niso še bile dobile.

„Mrzel veter tebe žene
ljuba ptičica od nas“.

Gledala sem za njimi, kakor gleda dekle za odhajajočimi fanti, ki gredo k vojakom.

Gledala sem za njimi, kakor strmi mornarjeva žena za odplulo ladjo. Vedno bolj in bolj so se oddaljevale od mojih oči in naposled popolnoma izginile v tujino.

Čutila sem se tako osamelo kot grlica v divjem skalovju. Razloček med obema je pa bil ta, da je ta priprosta ptičica v svoji samoti srečna,

jaz pa sem bila nemirna kot topolovi listi. Zahrepenilo je moje srce po tujini. — — — Kam naj grem?

Spominjala sem se lastovk, ki so vsako jutro prepevale milo žvrgoleč na našem latniku in budile mene zaspanko iz sladkega spanja. O srečni brezskrbni časi, ko sem bila v otroških letih. Oče in mati sta skrbele zame — in jaz sem bila srečna in vesela.

Leta so hitela — — brzela, kot bi jih podil vihar. Čim starejša sem postajala, tem nemirnejša sem bila. Skrbi in delo se je pomnožilo. Ljubezen moja do starišev ni bila tako prisrčna. Zdelo se mi je, da mi hočejo postriči perutnice. O prostost, prostost. Po tej sem hrepenela. Doma nisem mogla biti prosta. Zopet sem se spomnila otroških let in lastovičjega petja . . .

. . . Kaj ko bi šla za lastovkami? Zavele so se jesenske sape, postala sem otožna kot jesenski dan . . .

Dokazovala sem starišem, da se mi slabo godi, da nimam obleke, obuvala itd. Dokazovala, da se tudi njima ne godi dobro. — Prepričevala sem mater in očeta, da jima rada pomagam, samo če morem. Oh kako bi bila vesela, ko bi dobila kako dobro službo. Kje? Ravnokar sem dobila pismo od tovarišice Nežke iz Aleksandrije. Pisala mi je, naj poiščem kako lepo, brihtno mlado dekle, ker se nudi lepa prilika.

Lepo, brihtno mlado dekle — sem hotela biti jaz sama. Stariše sem omamila in šla sem. Mati je za menoj na glas jokala, oče pa se je tiho solzil. Poskusila sem jo potolažiti, prisegavajoča jima, da hočem v tujini ostati verna, pobožna in posebno nedolžna. — Bom že pisala, slabe tovarišije se bodem varovala. Tako sem govorila in takrat tudi mislila. Zadnji „Z Bogom“ sem rekla in šla.

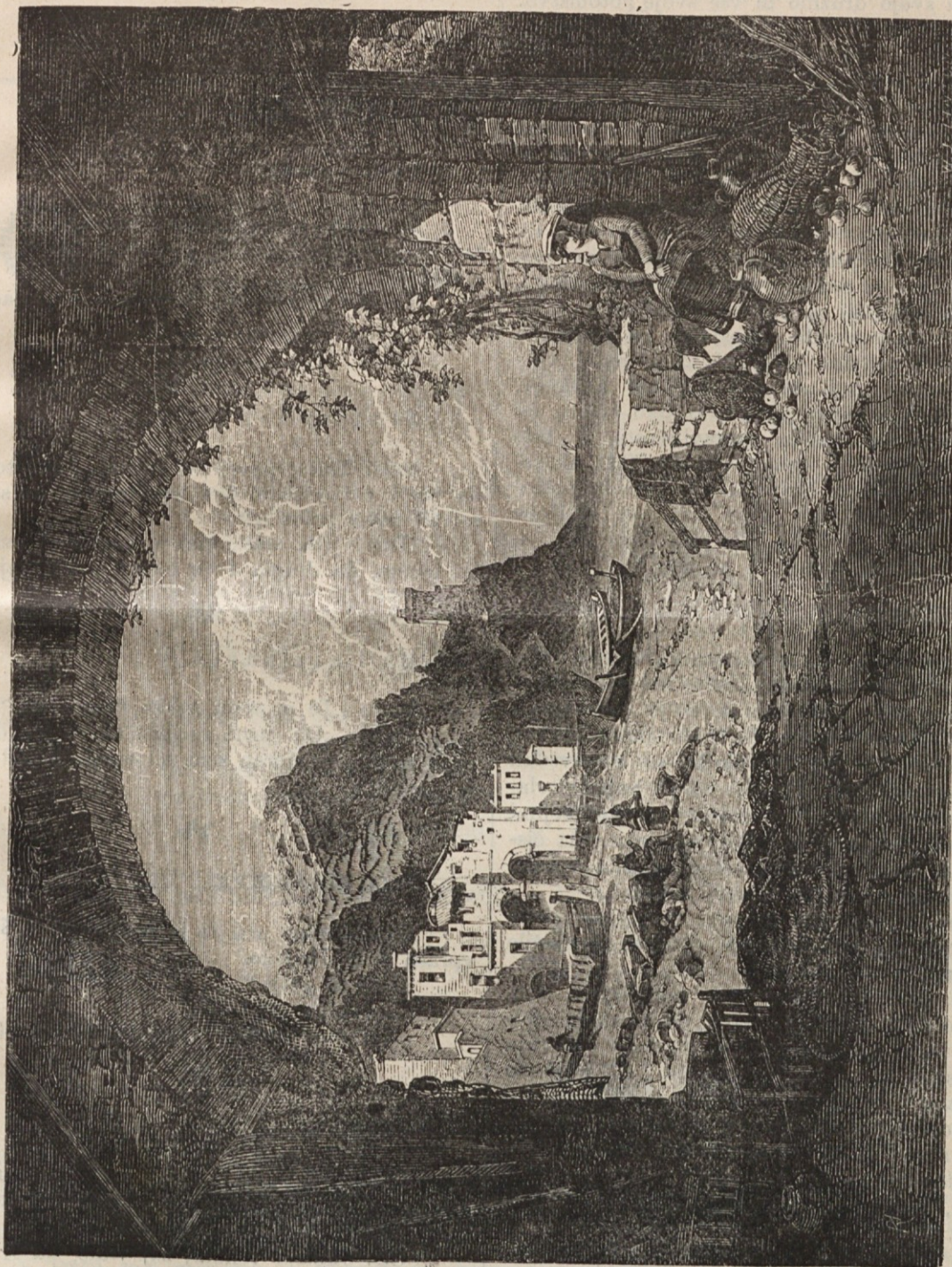
(Konec prihodnjič.)

Dekleta pozor!

GREH UBIJA

Slaboglasne hiše so grob za dekleta. Nesrečnice, katere zaidejo v take hiše, propadejo duševno in telesno. Znabiti ste sami, katero tako dekle poznali. Lica ima blede in upadla, oči motne, vedno jih muči nervoznost, katera jim ne da miru in pokoja. Pri tem so podvržene raznim hudim boleznim. Žalosten je njih konec in smrt. Ko se nekoliko postarajo in jim lica ovane ali če zbolijo — vrže jih gospodar še iz slaboglasne svoje hiše na cesto. Pomislite, kako strašno jim mora tedaj biti? Bolne in uničene dušno in telesno se kladijo po svetu; vsak jih prezira, — nihče jih ne mara. Mnoge izgube pamet (znorijo) ter se same umorijo; redko kedaj se katera otrese te grde sužnosti.

Grad Sorrento v Sielliji.

ZAKAJ PROPADAJO NARODI ?

Nečisti greh se strašno maščuje nad človeštvom. Nekdaj je bilo toliko močnih in krepkih narodov, katere je končala pokvarjenost. Koliko jih pa dandanes propada radi te pregrehe? Pokvarjenec ne ubije s tem grehom le samega sebe, temveč tudi svojo družino in vse svoje potomstvo. Mnogi so brez otrok — ker je žena živela neredno. Z druge strani — od neredno živečega moža prihajajo na svet krhljavi in nezdravi otroci, splošno dušni in telesni slabiči. Koliko družin je že uničila pokvarjenost, koliko premoženja zapravila, koliko jih vrgla na cesto, koliko zločinov povzročila, koliko delavnih moči pogubila! — Mladenič, kateri se je podal na spolzlo pot pokvarjenosti, je na robu brezdna, izgubljen je za družino, ne mara za stariše in prijatelje, ne briga se za prihodnost, temveč je suženj dušnih in telesnih strasti. Sposoben je seči tudi za najbolj nepoštenim sredstvom, samo da pride do denarja in da zasiti na trenutek svojo pohotno nečistost. Niso redki taki nesrečneži, kateri prej ali slej končajo življenje. Grde so posledice pokvarjenosti. Koliko boleti izvira iz te pregrehe, koliko zapravljenosti! V bolnišnicah Berolinskih je vsako leto do 7000 okuženih zavoljo nerednega življenja. V Nemcih potrošijo preko 200 milijonov kron za take okužene nesrečneže. Pariz pa, kako piše nek francoski pisatelj, okoli 150 milijonov K na leto.

ŽIVIMO KRŠČANSKO!

Do tega bednega in žalostnega stanja smo prišli, kakor je že omenjeno, zato, ker smo zapustili božje zapovedi. Tudi takrat, ko je Jezus prišel na svet je bilo pokvarjeno človeško društvo. On, Njegovi učenci in njih nasledniki so napovedali hud boj pokvarjenosti. Pozneje so pa papeži, vladarji in cerkveni zbori nastopali z najostrejšimi kaznimi proti tej pregrehi. Dekleta, zgubivša čistost, niso se mogla poročiti, četudi so bila še tako bogata, ker jih ni maral največji siromak.

Danes je temu vse drugače. — Same vlade gredo na roke tej pokvarjenosti — sicer bi uničile kraj tej kugi.

Zakaj liberalne vlade trpe pohujšljive hiše, razjasnil je neki državnik, rekoč da je vlada dolžna trpeti take pohujšljive hiše, da tako ebvaruje bogate gospice in gospodičarje nasilja. Al je pa to pošten razlog? Nikakor! — S tem se dela grozna krivica bednemu in stiskanemu kmečkemu in delavskemu stanu. Zakaj bi se zavoljo bogatašev in zavoljo židovskega dobička uničevala čast, poštenje, dobro ime, življenje, bodočnost in družina siromaških deklet?

LJUBIMO ČISTOST!

Trditev, da zakonska zdržnost prouzročuje razne bolezni je očitna laž. Niti jedne bolezni ne

moremo pokazati, da bi ji bila vzrok čistost življenja t. j. devištvo. To nam dokazujejo brezštevni duhovni, množica samostanskih ljudi in družin devic. Kdo more trditi, da so vsi, ki živijo v popolnem devištvu bolni? Bila bi to prazna govorica. Nasproti so veliko bolj zdravi ter doživijo visoko starost.

Za kratek čas.

Tudi pomoč.

B: „Jutri moram plačati krojača; ali morem računati na Tvojo pomoč v slučaju, da bi mi kaj manjkalo?“

B: „To se razume, pomagam ti krojača vun vreči!“

Ni videl.

Mati: Tinče, povej mi vendar, keko to pride, da sta v omari samo dva kosa potice, ko sem včeraj tri noter položila?“

„Tine: „Da, mati, bilo je oamreč v omari tako temno, da drugih dveh nisem mogel najti.“

Mali navihane c.

Mati: „Te ni sram toliko časa spat?“

Sinko: „Oh, mati sanjalo mi se je, da sem kapo zgubil, primoran sem bil toraj, jo toliko časa iskati!“

Najljubša ura.

„Ktera učna ura ti je najljubša v šoli“, — vpraša stric Jankota.

„Ura za petje!“

„Zakaj pa ravno ta?“

„Ker sem oproščen petja.“

Moderno.

Ona: „Idi sedaj z menoj, menda vendar ne misliš, da bodem v moji novi obleki, za katero sem dala gotovih 200 kronc, doma skisala?“

On: „Potrpi vendar, saj vidiš, da si strižem franže od hlač!“